

Endurskoðun aðalskipulags Skagastrandar 2019-2031

Skipulagslýsing

Apríl 2019

Skagaströnd

LANDMÓTUN®

Efnisyfirlit

1	Inngangur	1
1.1	Til hvers aðalskipulag?.....	1
1.2	Umsjón	1
1.3	Skipulagssvæðið	2
2	Forsendur	3
2.1	Íbúafjöldi.....	4
2.2	Atvinna	5
2.3	Ferðaþjónusta.....	7
2.4	Samgöngur.....	7
3	Aðrar áætlanagerðir	7
3.1	Landsskipulagsstefna	8
3.2	Rammaáætlun	9
3.3	Samgönguáætlun.....	9
3.4	Náttúruverndaráætlun	9
3.5	Fjarskiptaáætlun.....	10
3.6	Kerfisáætlun	10
3.7	Skipulag haf- og strandsvæða.....	10
3.8	Svæðisskipulag	10
3.9	Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna	10
3.10	Aðrar stefnur og samþykktir.....	11
4	Viðfangsefni og hagsmunadilar	12
4.1	Greining á stefnumótun	12
4.2	Viðfangsefni.....	12
5	Matslýsing	14
5.1	Helstu áhrifaþættir	14
5.2	Umhverfisþættir og áherslur	16
5.3	Umhverfisviðmið.....	18
5.4	Valkostir og mat á áhrifum	24
5.5	Samráð og kynning.....	25
6	Tímaáætlun	27
7	Heimildaskrá	28
8	Viðauki	29

Myndaskrá

Mynd 1. Spákonufellshöfði í vetrarbúningi.	1
Mynd 2. Yfirlitskort- Skagaströnd. Kort: Landmælingar Íslands.	2
Mynd 3. Skagaströnd. Mynd: Landmótun.	3
Mynd 4. Horft eftir Fjörubraut.	8
Mynd 5. Yfirlit áætlana.	8
Mynd 6. Heimsmarkmiðin 17.	11
Mynd 7. Grjótfjara á Skagaströnd.	18
Mynd 8. Horft til suðurs, að ósum Hrafnásár.	20
Mynd 9. Horft út á Húnaflóa, börn að leik. Mynd: Landmótun.	21
Mynd 10. Skagaströnd.	23
Mynd 11. Hólaneskirkja á Skagaströnd.	24

Töfluskrá

Tafla 1. Áhrifaþættir skipulagsins.	15
Tafla 2. Spurningar í umhverfismati.	16
Tafla 3. Lög og markmið þeirra.	19
Tafla 4. Reglugerðir og markmið þeirra.	21
Tafla 5. Önnur stefnumörkun.	22
Tafla 6. Umhverfisviðmið.	23

Línuritaskrá

Línurit 1. Hlutfall íbúa með erlent ríkisfang af heildar íbúafjölda.	4
Línurit 2. Íbúafjöldi á Skagaströnd 1998-2018.	4
Línurit 3. Aldursskipting íbúa Skagastrandar 1998 og 2018.	5
Línurit 4. Aldursdreifing í sveitarfélaginu Skagaströnd borin saman við landið allt.	5
Línurit 5. Hlutfall fólks á vinnualdri af heildar íbúafjölda 1998 og 2018.	6
Línurit 6. Hlutfall fólks á vinnualdri af heildar íbúafjölda 2018.	7

1 Inngangur

Hér er lögð fram lýsing á endurskoðun aðalskipulags Skagastrandar 2010-2022. Lýsingin er verkáætlun um mótun tillögu að endurskoðun á gildandi aðalskipulagi þar sem tildrögum og forsendum skipulagsgerðarinnar er lýst og áherslur sveitarstjórnar dregnar fram ásamt tímaáætlun skipulagsferilsins. Með þessari lýsingu er verkefnið kynnt til að auðvelda íbúum og öðrum sem hagsmuna eiga að gæta, að taka þátt í mótun endurskoðaðrar skipulagsáætlunar og koma athugasemdum á framfæri.

1.1 Til hvers aðalskipulag?

Í aðalskipulagi setur sveitarstjórn fram stefnumótun um framtíðarþróun í sveitarfélaginu um landnotkun, byggðamynstur, samgöngu- og þjónustukerfi. Markmið með gerð aðalskipulags er að hafa virkt stjórn tæki sem nýtist beint við ákvarðanatöku. Skal

Mynd 1. Spákonufellshöfði í vetrarbúningi.

aðalskipulag einnig nýtast við gerð annarra áætlana er snerta ráðstöfun lands á einn eða annan hátt og aðrar skipulagsáætlanir innan sveitarfélagsins vera í samræmi við aðalskipulagið.

Við endurskoðun aðalskipulagsins eru eftirfarandi atriði höfð að leiðarljósi:

- ➔ Tryggja að almenningur og hagsmunaaðilar komi að skipulagsferlinu á fyrstu stigum.
- ➔ Stuðla að gagnsæi í öllu ferlinu og bæta upplýsingaöflun/veitu/streymi.
- ➔ Gera skipulagsvinnuna markvissari.
- ➔ Veita sveitarstjórnnum og öðrum sem koma að skipulagsgerð betri yfirsýn.
- ➔ Stuðla að auknum gæðum við gerð skipulags og umhverfismati þess.

1.2 Umsjón

Samið var við Landmótun sf. um skipulagsráðgjöf við endurskoðunina. Landmótun mun starfa í samvinnu við hafnar- og skipulagsnefnd Skagastrandar ásamt skipulagsfulltrúa sveitarfélagsins.

1.3 Skipulagssvæðið

Skipulagið tekur til alls lands sveitarfélagsins Skagastrandar sem staðsett er á vestanverðum Skaga við austanverðan Húnaflóa. Skagaströnd er ekki landmikið sveitarfélag en heildar landstærð er rétt um 50 km². Sveitarfélagsmörk liggja í norðri liggja frá ströndinni skammt norðan Finnsstaðaness, að austan fram Brandaskarð að

Hrafná og norður með henni. Til suðurs afmarkast sveitarfélagið af Hrafná.

Fjarlægð frá norðri til suðurs út við ströndina eru um 5 km og um 3 km eru að hinu tignarlega fjalli kaupstaðarins, Spákonufelli sem afmarkar undirlendi sveitarfélagsins til austurs. Fram Hrafnal í norðaustri liggur leiðin í upplönd sveitarfélagsins, en þau liggja bak Spákonufells og Skagastrandarfjalla.

Suður af bænum og austur með Hrafnánni er landbúnaðarland upp undir hlíðarfót Spákonufellsborgar þar sem eru býlin Hólanes nær sjónum og Litlafell austar, nær mynni Hrafnalds. Fyrrum býlin Höfðahólar, Ás, Réttarholt, Ásholt og Sólvangur eru svo norður af kaupstaðnum á landinu nær sjónum. Austur af framan töldum býlum og kaupstaðnum er allmikið mýrlendi er nær austur undir þjóðveginn norður á Skaga.

Sveitarfélagið Skagaströnd er um 50 km² að flatarmáli.

Fjarlægðin frá norðri til suðurs út við ströndina eru um 5 km og um 3 km eru að hinu tignarlega Spákonufelli.

Upplönd Skagastrandar ná inn Hrafndal norðanverðan, norður með Spákonufellsborg og Skagastrandarfjöllum (Fjallabaksá) inn undir Hraunvatn. Austurmörk sveitarfélagsins ná svo talsvert austur á heiðar, austan Tungufells og Refshala, fylgja þar sýslumörkum og sem jafnframt eru mörk hins stóra sameinaða sveitarfélags Skagafjarðar. Stjórnarsýsla

Skagaströnd er hluti af Norðurlandi vestra og aðili að ýmsum samböndum, nefndum og ráðum, svo sem Samtökum sveitarfélaga á Norðurlandi vestra sem eru hagsmuna-, þjónustu-, og samstarfsvettvangur sveitarfélaganna, og Sambandi íslenskra sveitarfélaga.

2 Forsendur

Sveitarstjórn Skagastrandar samþykkti í júlí 2018 að láta fara fram heildarendurskoðun á aðalskipulagi sveitarfélagsins. Meginástæður endurskoðunar eru:

- ➔ Skipulagstímabil gildandi aðalskipulags er til ársins 2022 og því kominn tími á endurskoðun.
- ➔ Frá því að gildandi aðalskipulag var staðfest, hafa tekið gildi ný skipulagslög og -reglugerð og kalla þau á ákveðna uppfærslu í framsetningu aðalskipulags.
- ➔ Alþingi hefur staðfest landsskipulagsstefnu sem taka ber mið af við gerð skipulagsáætlana.

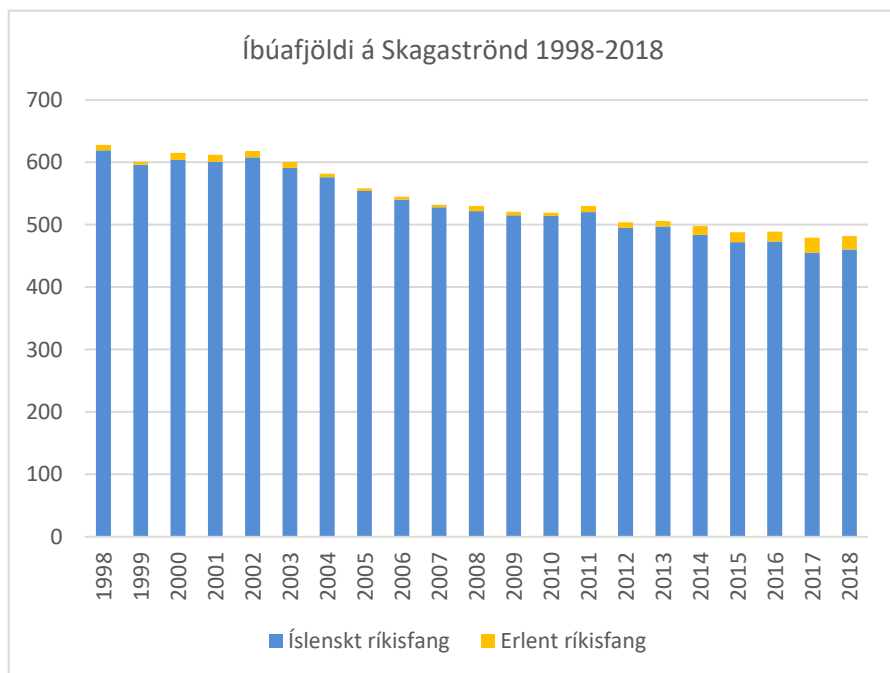
Mynd 3. Skagaströnd. Mynd: Landmótun.

- ➔ Á skipulagstímabili gildandi aðalskipulag hafa orðið breytingar í sveitarfélaginu, efnahagslegar breytingar með breytingum í atvinnurekstri og fækkun íbúa. Einnig eru fyrirhugaðar breytingar í samgöngukerfi í landshlutanum sem kalla á nýja stefnumótun.
- ➔ Með fækkun íbúa og atvinnutækifæra þarf að takast á við nýjar áskoranir og leita leiða til að sporna við þeirri þróun.

Umhverfismat áætlunar verður samhliða unnið fyrir hið endurskoðaða aðalskipulag, í samræmi við lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006.

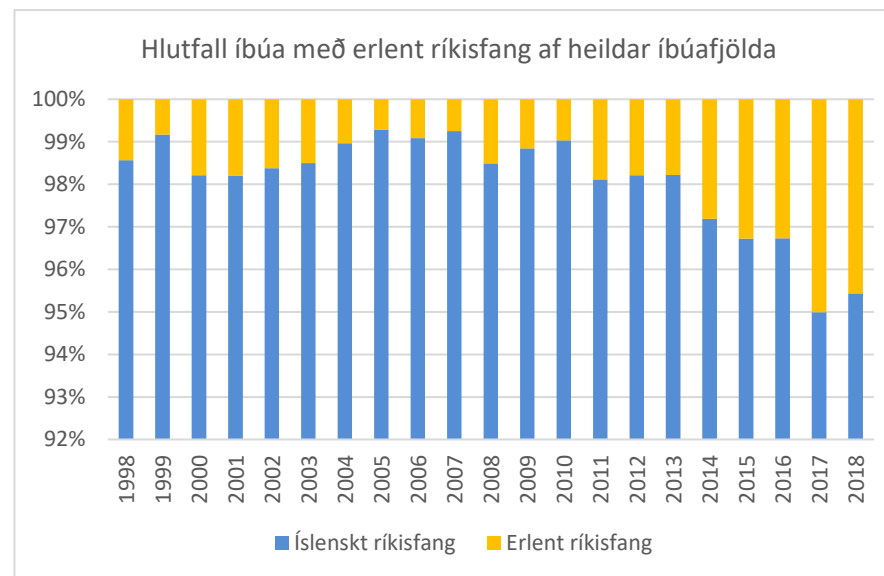
2.1 Íbúafjöldi

Gögn frá Hagstofu Íslands um íbúapróun í sveitarfélaginu Skagaströnd sýna að íbúum hefur fækkað síðastliðin 20 ár um 23%, úr 628 árið 1998 í 482 árið 2018. Íbúasamsetning hefur á sama tíma tekið breytingum. Landsvæði sveitarfélagsins er ekki stórt og mikill meirihluti íbúa býr í þéttbýlinu á Skagaströnd, eða 98-99% á árunum

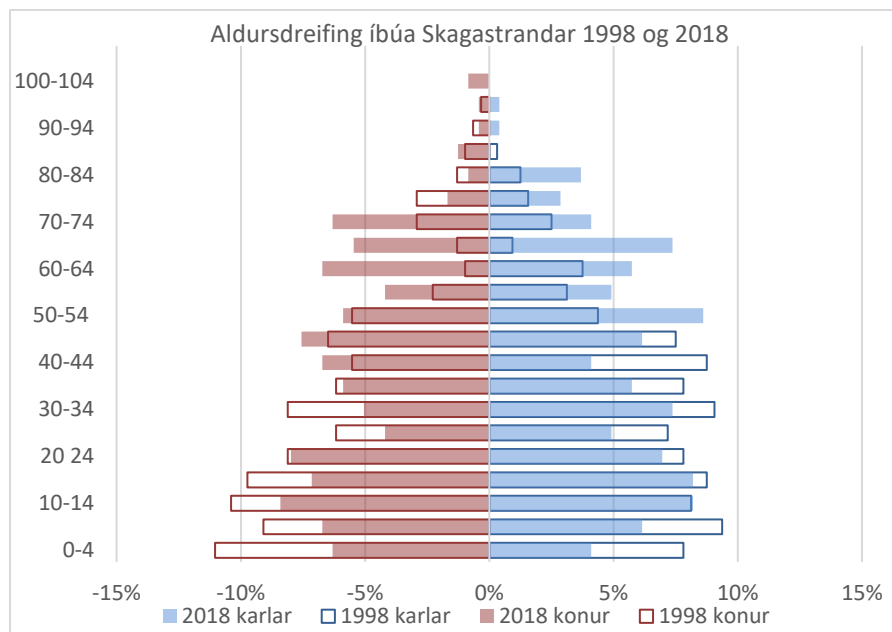

Línurit 2. Íbúafjöldi á Skagaströnd 1998-2018

2011-2018. Hlutfall íbúa með erlent ríkisfang hefur hækkað úr 1-2 % á árunum 1998-2013 í 5% árið 2018.

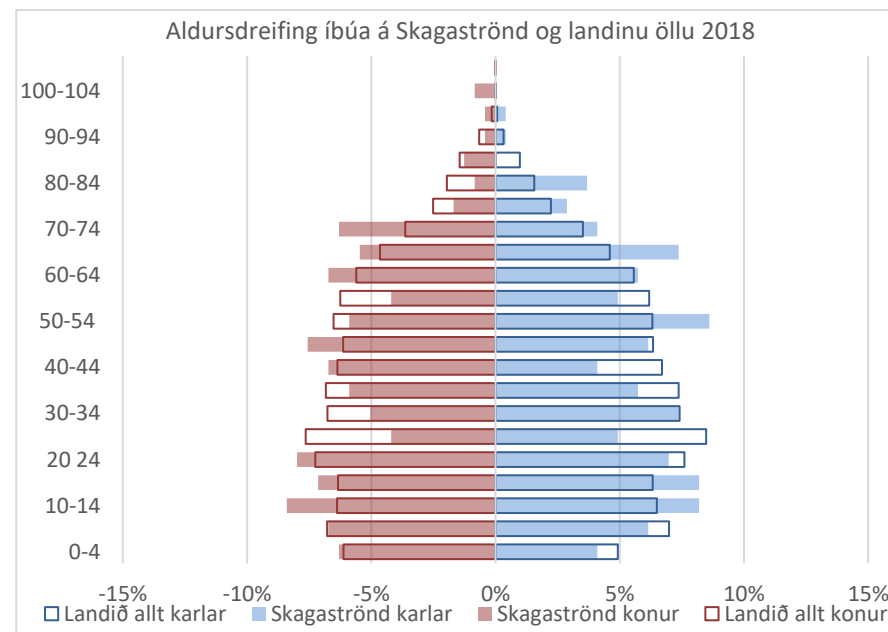

Línurit 1. Hlutfall íbúa með erlent ríkisfang af heildar íbúafjölda.

Línurit 3. Aldursdreifing íbúa Skagastrandar 1998 og 2018.

Skipting kynja (sjá mynd 6) er mismunandi eftir aldurshópum en ívið fleiri karlar eru búsettir í sveitarfélaginu. Börnum og ungu fólki hefur fækkað nokkuð undanfarin 20 ár, en fjölgað hefur í aldurshópum 50 ára og eldri.

Línurit 4. Aldursdreifing í sveitarfélaginu Skagaströnd borin saman við landið allt, 2018.

2.2 Atvinna

Vinnusóknarsvæði Skagastrandar nær yfir Húnaþing allt og Skagafjörð.¹ Skagaströnd hefur alla tíð byggt afkomu sína á sjávarútvegi og hefur uppbygging innviða sem tengjast þjónustu við sjávarútveg verið mikil í gegnum árin og er nokkuð öflug. Fjöldi báta róa frá Skagaströnd og undanfarið hefur verið vöxtur í smábátaútgerð sem mun vonandi styrkjast enn frekar með tilkomu

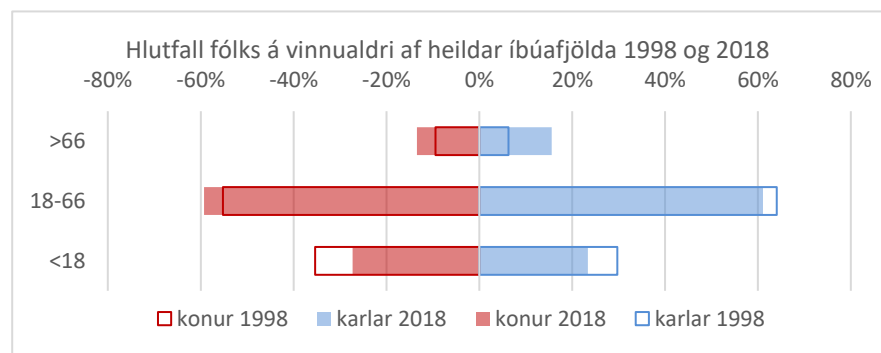
¹<http://www.skagastrond.is/frettir/users3/stjori/Austur-H%C3%BAan%20%20lok%2021%20%20ma%C3%AD%202015.pdf>

nýrrar smábátahafnar sem verður tekin í notkun á árinu 2019. Í dag eru flest störf í sveitarfélaginu í þjónustu í grunn- og leikskóla en dvalar- og hjúkrunarheimilið Sæborg einnig starfrækt í sveitarfélaginu. Miklar breytingar hafa orðið á atvinnulífi bæjarins á undanfönum árum, með breytingum í veiðum og vinnslu sjávarafurða, tæknibreytingum og samþjöppun í eignarhaldi útgerða. Frystihús og rækjuvinnsla voru lögð niður á Skagaströnd og er því engin vinnsla á sjávarafurðum þar lengur en þar er þó enn öflugur fiskmarkaður. Önnur atvinnutækifæri hafa skotið upp kollinum í staðinn og nú er meiri áhersla á rannsóknarstörf og skapandi greinar. Vinnumálastofnun starfrækir greiðslustofu atvinnuleysistrygginga á Skagaströnd og Sjávarlíftækni-setrið BioPol ehf. stundar rannsóknir á lífríki Húnaflóa og leitar að auknum nýtingarmöguleikum auðlinda sjávar. Þar fer einnig fram umhverfisvöktun með sérstaka áherslu á að fylgjast með breytingum á lífríkinu, áhrifavöldum og afleiðingum. Þá rekur Háskóli Íslands rannsóknarsetur Norðurlands vestra á Skagaströnd sem sérhæfir sig í rannsóknum á sviði hugvísinda, og þá tekur Nes listamiðstöð á móti listamönnum. Ákveðin einhæfni í atvinnulífinu tengd sjávarútvegi er ógn við stöðugleika og atvinnuöryggi.

Á Skagaströnd er matvöruverslun, heilsugæsla, þjónustuíbúðir fyrir aldraða, félagsheimili, íþróttamiðstöð og sundlaug. Vinnumálastofnun starfrækir greiðslustofu atvinnuleysistrygginga á Skagaströnd og er það stór vinnustaður. Gámaþjónustan er með höfuðstöðvar sínar á norðvesturlandi á Skagaströnd en fyrirtækið sér um sorphirðu og gámaþjónustu fyrir nærliggjandi sveitarfélög í Húnavatnssýslum. Kaffihús er rekið árið um kring í fallegu húsi við

sjóinn og er það er vinsæll viðkomustaður ferðamanna. Þá er söluskáli Olís einnig starfræktur á hjarta bæjarins. Nes listamiðstöð er staðsett í gömlu frystihúsi við sjóinn og þar dvelja árlega á annað hundrað listamenn. Þeir dvelja í mánuð í senn og sinna list sinni og setja mark sitt á bæjarlífið. Gott tjaldsvæði er á Skagaströnd með góðu plássi fyrir húsbíla, hjólhýsi og tjaldvagna. Sundlaugin er lítil en notaleg og um fjóra kílómetra frá Skagaströnd er níu holu golfvöllur Golfklúbbs Skagastrandar og þykir hann bæði fallegur og krefjandi.

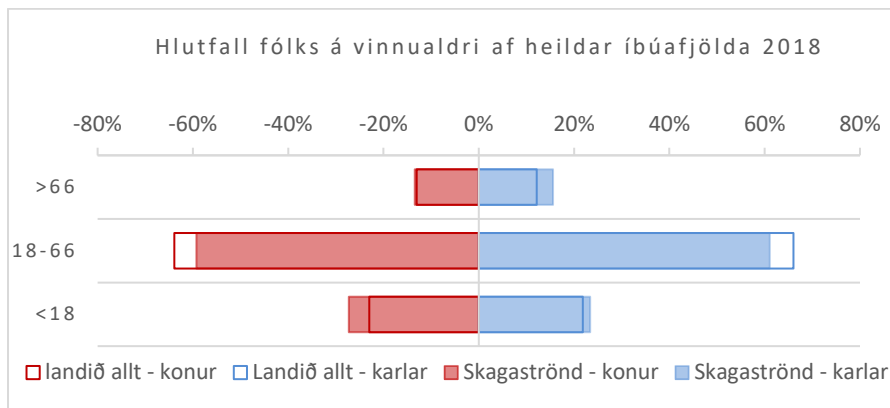
Þegar litið er til einstaklinga á vinnualdri (18-67) hefur konum í sveitarfélaginu hlutfallslega fjölgað en körlum fækkað síðustu 20 ár, sjá mynd 9. Börnum og ungmönnum undir 18 ára aldri fækkar á sama tíma og ellilífeyrisþegum (eldri en 67) fjölgar.

Línurit 5. Hlutfall fólks á vinnualdri af heildar íbúafjölda 1998 og 2018.

Fjöldi barna á grunnskólaaldri hefur dregist saman um 36% á síðastliðnum tuttugu árum. Þegar fjöldi íbúa á Skagaströnd á vinnualdri er borinn saman við landið í heild (mynd 7) sést að fleiri eru í yngri og eldri aldurshópum á Skagaströnd en að meðaltali á

landinu öllu. Er þetta merki um að fjölbreytt atvinnutækifæri fyrir ungt fólk vanti og að auka þurfi fjölbreytni í störfum í sveitarfélaginu til að laða að fólk á vinnualdri og jafna hlutfall kynjanna.

Línurit 6. Hlutfall fólks á vinnualdri af heildar íbúafjölda 2018.

2.3 Ferðapjónusta

Í uppbyggingu ferðapjónustu eru mikilvæg tækifæri fyrir sveitarfélög á landsbyggðinni til verðmætasköpunar í stað hefðbundinna undirstöðuatvinnugreina, svo sem sjávarútvegs. Fjöldi ferðamanna í sveitarfélaginu Skagaströnd hefur ekki haldist í hendur við fjölgun ferðamanna á Íslandi á síðastliðnum árum. Ýmis þjónusta fyrir ferðamenn er í boði sem hefur verið að aukast síðustu ár, en enn er ónýtt tækifæri í uppbyggingu fyrir ferðapjónustu. Vinsælir viðkomustaðir ferðamanna eru Spákonuhofið á Skagaströnd, sýning og sögustund um Þórdísi spákonu fyrsta nafntogaða íbúa staðarins. Einng er áhugavert að heimsæka Árnas sem er elsta hús bæjarins frá árinu 1898 en

húsið er einstakt dæmi um vistarverur fólks á fyrri hluta 20. aldar. Ein meginforsenda þess að efla ferðapjónustu á svæðinu eru næg gistirými fyrir ferðamenn, en þau eru takmörkuð á svæðinu. Með tilkomu Salthúss Gistiheimilis sem opnaði árið 2017 hefur þó orðið bót á. Ekki er mikið um afþreyingu fyrir ferðamenn á svæðinu en ónýtt tækifæri liggja víða, sérstaklega í náttúruupplifun, svo sem fuglaskoðun, gönguferðum, sjóstangaveiði og bátaferðum.

Tekin hafa verið saman gögn um áhugaverða staði á Íslandi og eru þau gögn aðgengileg á vefsíðu Ferðamálastofu. Eru þrír staðir merktir inn á sveitarfélagið Skagaströnd: Spákonufell, Spákonufellshöfði og Hólaneskirkja. Þá eru mikil tækifæri fólgin í tengingu sjávarútvegs og ferðapjónustu.

2.4 Samgöngur

Grunnet samgangna eru stofnvegir eins og þeir eru skilgreindir í 8. gr. vegalaga, áætlunarflugvellir, helstu flugleiðir og hafnir og ferju- og siglingaleiðir meðfram ströndinni og inn á hafnir. Í samgönguáætlun á uppbyggingu grunnnetsins, viðhald þess og rekstur að vera forgangsatríði til að samgöngukerfið uppfylli þarfir fyrir alla flutninga á fólki og vöru.

3 Aðrar áætlanagerðir

Við vinnslu á endurskoðun aðalskipulags verður tekið mið af öðrum áætlanagerðum. Helst ber að nefna landskipulagsstefnu,

Mynd 4. Horft eftir Fjörubraut.

rammaáætlun, samgönguáætlun, hafsvæðaskipulag og náttúruminjaskrá, auk Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna.

3.1 Landsskipulagsstefna

Landsskipulagsstefna 2015-2026 var samþykkt á Alþingi 16. mars 2016. Meðal markmið Landsskipulagsstefnu er að skipulag byggðar og landnotkun stuðli að samkeppnishæfni og eflingu samfélags og

atvinnulífs sbr. kafla. 3.4. Öflugir innviðir þar sem segir að skipulagsgerð sveitarfélaga eigi að stuðla að uppbyggingu atvinnulífs til framtíðar, með áherslu á gæði í hinu byggða umhverfi og öflugum innviðum. Sérstaklega verði hugað að fjölbreytni atvinnulífs með tilliti

til þols gagnvart samfélags- og umhverfisbreytingum sbr. kafla 3.4. Í kafla 2.4 kemur fram að við skipulagsgerð sveitarfélaga skuli leitast

Landsskipulagsstefna

Mynd 5. Yfirlit áætlana.

við að greina sérstöðu, styrkleika og staðaranda viðkomandi svæðis með tilliti til tækifæra í ferðaþjónustu. Í landsskipulagsstefnu er einnig fjallað um skipulags á haf- og strandsvæðum, þar sem lögð er áhersla á sjálfbæra nýtingu auðlinda, upplýsingaöflun um vernd og nýtingu og mörkun stefnu um skipulagsmál haf- og standsvæða í samræmi við nýja löggjöf þar um sem samþykkt var 26. júní 2018. Verður tekið mið af gildandi landsskipulagsstefnu við endurskoðun aðalskipulags Skagastrandar.

Markmið landskipulagsstefnunnar verða höfð að leiðarljósi:

- Að skipulagsbreytingar stuðli að sjálfbærri þróun.
- Að auka svigrúm fyrir sveigjanleika sem og seiglu í sveitarfélaginu vegna umhverfis- og samfélagsbreytinga.
- Bæta innviði sveitarfélagsins sem stuðla að frekari lífsgæðum íbúa.
- Styrkja samkeppnishæfni sveitarfélagsins við önnur sveitarfélög á landsvísu með því að auka gæði og fjölbreytileika byggða.

3.2 Rammaáætlun

Rammaáætlun tekur fyrir vernd og nýtingu auðlinda landsins og landsvæða og er samheiti yfir ákveðin lög, ferli og aðferðarfræði sem eru verkfæri til að greiða úr ágreiningi sem kann að koma upp er varðar nytjar landsins. Samkvæmt verndar- og orkunýtingaráætluninni skal tryggt að nýting landsvæða þar sem er að finna virkjunarkosti byggist á langtímasjónarmiðum og heildstæðu hagsmunamati þar sem tekið verði tillit til verndargildis náttúru og menningarsögulegra minja, hagkvæmni og arðsemi ólíkra nýtingarkosta og annarra gilda sem varða þjóðarhag, svo og hagsmuna þeirra sem nýta þessi sömu gæði, með sjálfbæra þróun að leiðarljósi. Virkjanakostir eru flokkaðir í orkunýtingar-, bið- og verndarflokk. Samkvæmt rammaáætlun eru engin landsvæði innan sveitarfélagsins í orkunýtingarflokki, í biðflokki né verndarflokki.

3.3 Samgönguáætlun

Samkvæmt drögum að Samgönguáætlun 2019-2033 eru einar framkvæmdir fyrirhugaðar innan sveitarfélagsins á næstu árum. Skagastrandarvegur nr. 74 og Skagastrandarhöfn skulu vera í grunneti og lagt er til að hafist verði handa við að endurgera Skagastrandarveg milli Hringvegjar og út fyrir Laxá (drög að Samgönguáætlun 2019-2033).

3.4 Náttúruverndaráætlun

Ný lög um náttúruvernd nr. 60/2013 tóku gildi árið 2015. Samkvæmt 13. gr laganna gefur ráðherra út náttúruminjasrá og leggur fram á Alþingi eigi sjaldnar en á 5 ára fresti tillögu að þingsályktun um framkvæmdaáætlun náttúruminjasrá. Í nýju lögunum er gert ráð fyrir náttúruminjasrá sem skiptist í 3 hluta: A- hluta er skrá yfir náttúruminjar og svæði sem hafa verið friðlýstar eða friðaðar, B- hluti er framkvæmdaáætlun náttúruminjasrár þ.e. skrá yfir þær náttúruminjar sem Alþingi hefur ákveðið að setja í forgang um friðlýsingu eða friðun á næstu fimm árum og friðun og C- hluta er skrá yfir náttúruminjar sem ástæða þykir til að friðlýsa eða friða. Í nýju náttúruverndarlögunum voru einnig skilgreindir nýir flokkar friðlýstra svæða, þ.e. óbyggð víðerni og landslagsverndarsvæði. Ráðherra ákveður friðlýsingu svæða og friðun vistkerfa, vistgerða og tegunda og tekur jafnframt ákvörðun um breytingu og afnám friðlýsingar og friðunar. Í lögunum er lögð áhersla á að byggja upp skipulagt net verndarsvæði til að stuðla að vernd líffræðilegrar fjölbreytni, jarðfræðilegrar fjölbreytni landsins og fjölbreytni landslags. Ákvæði

um efnistöku sem áður voru í náttúruverndarlögum hafa verið færð inn í skipulagslögin. Eina svæðið í sveitarfélaginu Skagaströnd á náttúruminjaskrá er Spákonufellshöfði, sem var friðlýstur sem fólkvangur með auglýsingu í Stjórnartíðindum B-deild nr. 444/1980. Við endurskoðun aðalskipulagsins verður tekið mið af Náttúruminjaskrá.

3.5 Fjarskiptaáætlun

Stjórnvöld leggja fram á fjögurra ára fresti á Alþingi tillögu til þingsályktunar um fjarskiptaáætlun þar sem mörkuð skal stefna fyrir næstu tólf árin. Í fjarskiptaáætlun skal gera grein fyrir ástandi og horfum hvað varðar fjarskipti í landinu og meta og taka tillit til þarfa samfélagsins fyrir bætt fjarskipti. Í gildi er tólf ára fjarskiptaáætlun fyrir árin 2011-2022 nr. 4/141.

3.6 Kerfisáætlun

Áætlunin er unnin skv. raforkulögum nr. 65/2003 en Landsneti ber að sjá til þess að fyrir liggja áætlanir um uppbyggingu flutningskerfis raforku.

3.7 Skipulag haf- og strandsvæða

Í undirbúningi er haf- og strandsvæðaskipulag þar sem strandsvæðastjórnun og hafskipulag verða stjórnæki til þess að móta heildstæða áætlun um nýtingu og vernd á haf og strandsvæðum til framtíðar. Tilgangur strandsvæðastjórnunar og hafskipulags er að stuðla að vernd og viðhaldi vistkerfa, draga úr

árekstrum ólíkrar starfsemi á haf- og strandsvæðum og stuðla að betri og upplýstari ákvarðanatöku og skapa þannig grundvöll fyrir efnahagslega uppbyggingu og félagslega velferð. Í stefnumótun haf- og strandsvæðaskipulags verður haft að leiðarljósi að tryggja betri yfirsýn, draga úr hagsmunaárekstrum og stuðla að sjálfbærri nýtingu auðlinda og vernd umhverfisins.

3.8 Svæðisskipulag

Hafnar eru umræður um sameiningu allra sveitarfélaga í Austur-Húnavatnssýslu og hefur verið stofnuð samstarfsnefnd þar um. Fjögur sveitarfélög tilheyra Austur-Húnavatnssýslu; Húnavatnshreppur, Blönduósbær, Skagabyggð og Sveitarfélagið Skagaströnd. Þrír fulltrúar frá hverju sveitarfélagi eiga sæti í samstarfsnefndinni. Þann fyrsta janúar 2017 voru íbúar 1854 í sveitarfélögunum fjórum, flestir í Blönduósbæ eða 866.

3.9 Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun voru samþykkt af fulltrúum allra aðildarríkja Sameinuðu þjóðanna í september árið 2015. Markmiðin gilda á tímabilinu 2016-2030 og eru 17 talsins með 169 undirmarkmið. Þau taka bæði til innanlandsmála sem og alþjóðasamstarfs á gildistímanum.

Heimsmarkmiðanna eru algild og því hafa aðildarríkin skuldbundið sig til þess að vinna skipulega að innleiðingu markmiðanna bæði á innlendum og erlendum vettvangi út gildistíma þeirra.

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun skulu höfð að leiðarljósi í stefnumörkun í sveitarfélaginu, í samræmi við áherslur stjórnvalda sem hafa samþykkt innleiðingu markmiðanna á Íslandi. Með markmiðunum er leitast við að tryggja öllum mannréttindi og ná fram kynjajafnrétti og efla vald kvenna og stúlkna. Markmiðin eru samþætt og órjúfanleg og mynda jafnvægi milli hinna þriggja stoða sjálfbærrar þróunar, þ.e. hinnar efnahagslegu, félagslegu og umhverfislegu stoðar. Ríkisstjórn Íslands hefur forgangsraðað 65 undirmarkmiðum við innleiðingu heimsmarkmiðanna á Íslandi, en forgangsroðunin tekur mið af stjórnarsáttmála ríkisstjórnarinnar. Forgangsmarkmiðin endurspeglar áherslur stjórnvalda við innleiðingu markmiðanna næstu árin. Þau útiloka þó ekki að unnið verði að innleiðingu annarra markmiða.

Mynd 6. Heimsmarkmiðin 17.

Sveitarfélagið skal taka ákvörðun um hvernig innleiðing markmiðanna í stefnu sveitarfélagsins verður háttáð og hvort forgangsraða eigi ákveðnum markmiðum í sveitarfélaginu.

3.10 Aðrar stefnur og samþykktir

Aðrar stefnur og samþykktir á sveitarfélags- og svæðisvísu

- ➔ Samþykktir sveitarfélagsins um hin ýmsu mál s.s. skóla- og æskulýðsstefna, húsnæðisstefna, innviðaupbygging.

Stefnur á landsvísu

- ➔ Hafið – Stefnumótun íslenskra stjórnvalda, 2004.
- ➔ Landsáætlun um meðhöndlun úrgangs 2013-2024.
- ➔ Menningarstefna í mannvirkjagerð, 2007.
- ➔ Orkustefna fyrir Ísland, 2011.
- ➔ Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum 2018 – 2030.
- ➔ Stefnumörkun í loftslagsmálum, 2007. Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum, 2010.
- ➔ Stefnumörkun um framkvæmd Samnings um líffræðilega fjölbreytni, 2008.
- ➔ Þingsályktun um stefnumótandi byggðaáætlun fyrir árin 2014–2017/ tillaga til þingsályktunar um stefnumótandi byggðaáætlun fyrir árin 2018-2024.

4 Viðfangsefni og hagsmunaaðilar

Þegar tekið er tillit til þróunar sem orðið hefur í sveitarfélaginu frá því gildandi aðalskipulag var samþykkt þykir þarft að fara í endurskoðun. Efnahagslegar breytingar hafa orðið á landsvísu, atvinnutækifæri hafa breyst í sveitarfélaginu og íbúum fækkað svo tímabært er að endurskoða heildarmarkmið og stefnu sveitarfélagsins. Viðfangsefni endurskoðunar verða endanlega ákveðin og stefna til a.m.k. næstu 12 ára mótuð.

4.1 Greining á stefnumótun

Leiðarljós aðalskipulags byggir á leiðarljósi og meginmarkmiðum gildandi aðalskipulags sem miðast við að sjá fyrir nægu landrými fyrir mismunandi starfsemi til næstu 12 ára.

Yfirmarkmið skipulagsins er **að stuðla að hagkvæmri þróun byggðar á svæðinu, m.a. með því að skapa sem best skilyrði fyrir atvinnulíf og mannlíf að gera búsetu á svæðinu aðlaðandi og eftirsóknarverða, sérstaklega fyrir ungt fólk.**

Lögð er áhersla á eftirfarandi sérgreind markmið:

- ➔ Að stuðla að **hagkvæmri þróun byggðar** á svæðinu, m.a. að taka frá byggingaland fyrir vöxt þéttbýlis.
- ➔ Að stuðla að **auknum og fjölbreyttum atvinnutækifærum** með nægu framboði lóða undir iðnað, ferðaþjónustu og aðra atvinnustarfsemi og með aukinni nýsköpun.

- ➔ Að efla **sjávarútveg** í byggðalaginu.
- ➔ Að auka vægi **opinberrar þjónustu**.
- ➔ Að leita hagkvæmstu lausna í **vegagerð** og stuðla að umferðar- og rekstraröryggi og samtengingu byggðar, m.a. með tilliti til atvinnusóknar íbúa og ferðamanna.
- ➔ Að stuðla að **varðveislu náttúruminja og söguminja** og annarra umhverfislegra gæða sem styrkir m.a. ferðaþjónustu.
- ➔ Að styrkja stoðir og **auka vægi ferðaþjónustu** á svæðinu sem byggir á sérstöðu svæðisins og fjölga gistimöguleikum.
- ➔ Að standa vörð um vernd **grunnvatns** sem nytjavatns fyrir íbúa og fyrir atvinnustarfsemi.
- ➔ Að stuðla að **gróðurvernd og landgræðslu** og að landnýting verði í samræmi við landgæði og ástand lands.
- ➔ Að stuðla að því að **nýting lands, auðlinda og mannauðs** sé í samræmi við markmið sjálfbærrar þróunar.

4.2 Viðfangsefni

Samráð við hagsmunaaðila í sveitarfélaginu við skipulagsvinnuna er mikilvægt frá upphafi. Farið verður yfir hvaða viðfangsefni í sveitarfélaginu kalla á sérstaka athygli. Viðfangsefnin verða þó

endanlega ákveðin eftir mat á þeirri þróun sem orðið hefur síðan gildandi skipulag var staðfest.

Íbúum og öðrum hagsmunaaðilum gefst enn kostur á að bera upp önnur málefni til umfjöllunar við skipulagsgerðina.

Lögð verður sérstök áhersla á að endurskoða nokkur viðfangsefni innan sveitarfélagsins. Þar má nefna eftirfarandi málaflokka:

- **Atvinnulíf og afmörkun hafnarsvæðis.**
- **Landnotkun í þéttbýlinu.**
- **Lóðir fyrir ferðaþjónustu.**
- **Gatnagerð og samgöngur, göngustígar og gönguleiðir.**
- **Fráveitumál.**

Atvinnulíf

Í þessum málaflokki er lögð áhersla á stefnumörkun í stoðgreinum atvinnulífsins og að auka fjölbreytni í atvinnulífi sveitarfélagsins. Helstu stoðgreinar eru sjávarútvegur og þjónusta. Mörkuð verður stefna í þessum málaflokkum með tilliti til frekari uppbyggingar, aukinnar fjölbreytni og hagkvæmnisjónarmiða.

Samgöngur

Málaflokkurinn samgöngur tekur á vegamálum í sveitarfélaginu og hafnarmannvirkjum.

Byggð, menning og samfélag

Undir þennan málflokk falla skólar, þjónusta, frítími og varðveisla/uppbygging menningarminja, kirkjur og kirkjugarðar.

Horft verður til íbúapróunar sl. ára m.t.t. þarfa fyrir framtíðarbyggingarsvæði og farið yfir forsendur sem kallað geta á breytingar frá gildandi aðalskipulagi. Íbúum hefur fækkað síðustu árin í sveitarfélaginu.

Umhverfismál og náttúruvernd

Áhersluatriði í þessum málaflokki eru m.a. ásýnd byggðar og skipulag, sorpmál og frárennsli.

Orku- og auðlindamál

Í þessum málaflokki verða ljósleiðaratengingar í sveitarfélaginu, hitaveita og vatnsveitumál skoðuð.

5 Matslýsing

Endurskoðun aðalskipulags fellur undir lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 (UMÁ) sökum þess að áætlunin markar stefnu er varðar leyfisveitingar til framkvæmda sem tilgreindar eru í lögum um mat á umhverfisáhrifum, nr. 106/2000.

Umhverfismati er ætlað að sjá til þess að umhverfisáhrif séu skoðuð við mótun tillögu og að haft sé að leiðarljósi frá upphafi að lágmarka neikvæð áhrif og hámarka jákvæð áhrif á umhverfi og samfélag.

Í umhverfisskýrslu verður gerð grein fyrir þessu mati og verður skýrslan lögð fram með aðalskipulagstillögunni, á formlegum kynningartíma hennar. Samráð skal haft við Skipulagsstofnun við ákvörðun um umfang og nákvæmni upplýsinga í umhverfisskýrslu.

Helstu breytingar á stefnu gildandi skipulags verða teknar til umhverfismats. Ný skipulagslög og reglugerð kveða á um ítarlegri stefnumótun en áður var gert. Því kann að vera óljóst hvort um stefnubreytingu er að ræða eða eingöngu breytingu til samræmis við ný lög og reglugerð. Því er gert ráð fyrir að draga fram markmið sem víkja verulega frá gildandi skipulagi og sýna hvernig ólíkir valkostir snerta umhverfisþættina sbr. lög um umhverfismat áætlana. Við gerð umhverfismats verða nýtt ákveðin viðmið og stuðst við stefnu sem bæjarstjórn hefur samþykkt ásamt stefnu og áætlunum á landsvísu sem varða viðfangsefni aðalskipulagsins (sjá kafla 2 og 3.2).

5.1 Helstu áhrifapættir

Þeir þættir í skipulagsvinnunni sem helst eru taldir geta haft í för með sér umhverfisáhrif varða áætlanir um byggð, samgöngur og fráveitu. Í töflu 3 er fjallað nánar um þessa þætti.

Tafla 1. Áhrifaþættir skipulagsins.

Áhrifaþættir	Lýsing
Orkumál & fráveitur	Fráveituáætlun – fjöldi hreinsistöðva og fyrirkomulag stofnæða fráveitu. Geta haft áhrif á samfélag, náttúrufar og dýralíf, náttúru- og menningarminjar, vatn, sjó og strandlínu.
Atvinna	Tækifæri til sóknar í atvinnulífinu. Fjölgun ferðamanna og gisti- og afþreyingarmöguleika.
Byggð	Helstu þættir sem horft er til eru: Þróun þéttbýlisins á Skagaströnd og mótun miðbæjar. Möguleg áhrif byggðapróunar í sveitarfélaginu, s.s með tilliti til tengsla við önnur svæði, atvinnu, samgöngu- og þjónustukerfi. Byggð getur haft áhrif á samfélag, náttúrufar og dýralíf, náttúru- og menningarminjar, vatn, sjó og strandlínu, landslag og ásýnd, náttúruvá og öryggismál.
Samgöngur	Möguleg áhrif samgangna eru vegna skipulags umferðarkerfa, bæði núverandi og nýrra, og áherslna í samgöngumálum. Samgöngur geta haft áhrif á samfélag, náttúrufar og dýralíf, náttúru- og menningarminjar, vatn, sjó og strandlínu, landslag og ásýnd, hljóðvist, loftgæði, náttúruvá, öryggismál og veðurfar (losun gróðurhúsalofttegunda).

5.2 Umhverfispættir og áherslur

Í umhverfismati áætlunarinnar verða helstu þættir til umfjöllunar samfélag, náttúrufar og dýralíf, náttúru- og menningarminjar, vatn, sjór og strandlína, landslag og ásýnd, náttúruvá og öryggi. Yfirlit yfir meginspurningar í umhverfismatinu er að finna í töflu nr. 2.

Tafla 2. Spurningar í umhverfismati

Í umhverfismati áætlunarinnar verða sett viðmið fyrir hvern megin umhverfispátt. Viðmiðin verða sett með tilliti til stefnuskjala Skagastrandar, markmiða sveitarfélagsins í samfélags- og umhverfismálum og viðmiða í öðrum opinberum stefnuskjöllum, lögum og alþjóðlegum skuldbindingum. Áhersla verður lögð á að styðja við matið með mælanlegum umhverfisvísum þar sem kostur er. Framsetning á niðurstöðu matsins verður í formi greinargerðar og yfirlitstafla.

Viðfangsefni	Megin spurning í umhverfismati áætlunarinnar: Hvernig samræmist stefnumótunin umhverfismarkmiðum sveitarfélagsins er varðar viðkomandi umhverfispátt, öðrum stefnuskjöllum, lögum og alþjóðlegum skuldbindingum?
Samfélag	Allir skipulagsþættirnir sem taldir eru upp í töflu 1 geta haft áhrif á samfélag. Meginspurningar í matinu er hvort áætlunin hafi áhrif á eftirfarandi meginþætti: <ul style="list-style-type: none">• Gæði þjónustu við íbúa?• Atvinnumöguleika íbúa?• Íbúafjölda og/eða íbúasamsetningu?• Gæði byggðar og efnisleg verðmæti?• Aðgengi íbúa að íþrótt-, tómsunda- og útivistarsvæðum og náttúru?
Náttúrufar & dýralíf	Hefur þróun byggðar, atvinnusvæða og fyrirkomulag samgöngu og veitukerfa áhrif á eftirfarandi meginþætti: <ul style="list-style-type: none">• Viðkvæma náttúru eða dýralíf?• Svæði sem teljast mikilvæg vegna líffræðilegs fjölbreytileika?• Svæði sem teljast mikilvæg vistsvæði fugla?• Svæði sem teljast mikilvæg búsvæði dýra/gróðurs?

<p>Náttúru- & menningarminjar</p>	<p>Hefur þróun byggðar, atvinnusvæða og fyrirkomulag samgöngu og veitukerfa áhrif á:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fornleifar • Aðrar menningarminjar/-verðmæti • Búsetu- eða menningarlandslag • Friðlýst svæði eða önnur verndarsvæði samkvæmt lögum um náttúruvernd • Svæði á náttúruminjasráðgjafi eða náttúruverndaráætlun • Hverfisverndarsvæði
<p>Vatn, sjór & strandlína</p>	<p>Hefur þróun byggðar, atvinnusvæða og fyrirkomulag samgöngu og veitukerfa áhrif á eftirfarandi meginþætti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vatnsverndarsvæði • Vötn, ár og læki • Votlendissvæði, strandsvæði eða grunnsævi
<p>Landslag/ ásýnd</p>	<p>Hefur þróun byggðar, atvinnusvæða og fyrirkomulag samgöngu og veitukerfa áhrif á eftirfarandi meginþætti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viðkvæma náttúru eða dýralíf • Svæði sem teljast mikilvæg vegna líffræðilegs fjölbreytileika? Svæði sem teljast mikilvæg vistsvæði fugla • Svæði sem teljast mikilvæg búsvæði dýra/gróðurs
<p>Náttúruvá/ öryggismál</p>	<p>Verður náttúruvá til staðar á:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nýjum byggingarsvæðum • Núverandi byggingarsvæðum • Megin samgönguæðum • Hefur útfærsla byggðar og samgöngukerfa áhrif á umferðaröryggi

Skoðað verður hvort sú stefna sem sett er fram hafi jákvæð eða neikvæð áhrif á þessa umhverfispætti samanborið við núverandi ástand, þ.e. núllkost. Teljist umhverfisáhrif verulega neikvæð verður hægt að bregðast við með breytingu á stefnu eða mótvægisáðgerðum. Einnig mun matsvinnan nýtast til þess að skilgreina mögulegar vöktunaraðgerðir ef óvissa ríkir um hugsanleg umhverfisáhrif.

5.3 Umhverfisviðmið

Umhverfisviðmið eru notuð sem mælikvarði eða vísir til að meta einkenni og vægi þeirra áhrifa sem stefna aðalskipulagsins hefur í för með sér. Umhverfisviðmið geta verið af ýmsum toga s.s. lög og stefnumið sem stjórnvöld hafa sett. Höfð verður hliðsjón af viðmiðum og umhverfisverndarmarkmiðum sem sett eru fram í töflu. Matsvinnunni er ætlað að styrkja umfjöllun um forsendur og tryggja rökstuðning fyrir þeirri stefnu sem sett er fram í aðalskipulaginu.

Mynd 7. Grjótfjara á Skagaströnd.

Tafla 3. Lög og markmið þeirra.

Stefnumörkun	Lýsing
Lög	
Lög um umhverfismat áætlana. nr. 105/2006	Að stuðla að sjálfbærri þróun og draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum og jafnframt að stuðla að því að við áætlanagerð sé tekið tillit til umhverfissjónarmiða (1.gr.).
Skipulagslög nr. 123/2010	1. kafli, 1. gr. b-liður. Að stuðla að skynsamlegri og hagkvæmri nýtingu lands og landgæða, tryggja vernd landslags, náttúru- og menningarverðmæta og að koma í veg fyrir umhverfisspjöll og ofnýtingu með sjálfbæra þróun að leiðarljósi.
Lög um menningarminjar nr. 80/2012	Markmið laganna er að tryggja að íslenskum menningararfi verði skilað óspilltum til komandi kynslóða. Menningarminjar teljast ummerki um sögu þjóðarinnar, svo sem fornminjar, menningar- og búsetulandslag, kirkjugripir og minningarmörk, hús og önnur mannvirki, skip og bátar, samgöngutæki, listmunir og nytjahlutir, svo og myndir og aðrar heimildir um menningarsögu þjóðarinnar. Lögin ná einnig til staða sem tengjast menningarsögu. Þá kveða lögin á um að allar minjar 100 ára og eldri séu fornminjar sbr. 3. gr. laganna. Þar segir einnig að til fornleifa teljist „hvers kyns leifar fornra mannvirkja og annarra staðbundinna minja sem menn hafa gert eða manna verk eru á. Í 30. gr. laganna segir að eigendum húsa og mannvirkja sem ekki njóta friðunar en byggð voru 1925 eða fyrr, svo og forráðamönnum kirkna sem reistar voru 1940 eða fyrr, er skylt að leita álits Minjastofnunar Íslands. Í 31. gr. segir að óheimilt sé að gera nokkrar breytingar á friðlýstu húsi eða mannvirki án vitundar Minjastofnunar.

Lög um náttúruvernd nr. 60/2013	Markmið laganna er að vernda til framtíðar fjölbreytni íslenskrar náttúru, þar á meðal líffræðilega og jarðfræðilega fjölbreytni og fjölbreytni landslags. Þau eiga að tryggja eftir föngum þróun íslenskrar náttúru á eigin forsendum og verndun þess sem þar er sérstætt eða sögulegt og einnig stuðla að endurheimt raskaðra vistkerfa og auknu þoli íslenskra vistkerfa gegn náttúruhamförum og hnattrænum umhverfisbreytingum. Í lögnum eru sett fram verndarmarkmið fyrir vistgerðir, vistkerfi og tegundir, jarðminjar, vatnasvæði, landslag og víðerni. Lögin miða jafnframt að vernd og sjálfbærri nýtingu auðlinda og annarra náttúrugæða. Samkvæmt 69. gr. eiga mannvirki að falla sem best að svipmóti lands. Meðal þeirra jarðmyndana og vistkerfa sem njóta sérstakrar verndar skv. 61. gr. laganna eru stöðuvötn og tjarnir, mýrar og flóar, fossar svo og hrúður og hrúðurbreiður, sjávarfitjar og leirur og skal forðast röskun þeirra eins og kostur er. Samkvæmt 62. gr. skal við vatnsnýtingu og framkvæmdir í eða við vötn leitast við að viðhalda náttúrulegum bakkagróðri við ár og stöðuvötn og haga mannvirkjum og framkvæmdum þannig að sem minnst röskun verði á bökkum og næsta umhverfi vatnsins.
Lög um verndarsvæði í byggð nr. 87/2015	Markmið skv. 1. gr. er að stuðla að vernd og varðveislu byggðar sem hefur sögulegt gildi. Samkvæmt lögnum skal sveitarstjórn meta hvort innan staðarmarka sveitarfélagsins sé byggð sem hafi slíkt gildi hvað varðveislu svipmóts og menningarsögu varðar, ásamt listrænu gildi, að ástæða sé til að útbúa tillögu til ráðherra um að hún verði gerð að verndarsvæði í byggð.
Jarðalög nr. 81/2004	Markmið skv. 1. gr. er að setja reglur um réttindi og skyldur þeirra sem eiga land og nýta það og stuðla að skipulegri nýtingu lands í samræmi við landkosti, fjölþætt hlutverk landbúnaðar og hagsmuni sveitarfélaga og íbúa þeirra, svo og að tryggja svo sem kostur er að land sem vel er fallið til búvöruframleiðslu verði varðveitt til slíkra nota.

Mynd 8. Horft til suðurs, að ósum Hrafnásár.

Tafla 4. Reglugerðir og markmið þeirra.

Reglugerðir	Lýsing
Skipulagsreglugerð nr. 90/2013	Gr. 1. Þróun byggðar og landnotkunar á landinu öllu verði í samræmi við skipulagsáætlanir þar sem efnahagslegar, félagslegar og menningarlegar þarfir landsmanna, heilbrigði þeirra og öryggi er haft að leiðarljósi. Stuðla skal að skynsamlegri og hagkvæmri nýtingu lands og landgæða, tryggja vernd landslags, náttúru og menningarverðmæta og koma í veg fyrir umhverfisspjöll og ofnýtingu með sjálfbæra þróun að leiðarljósi.
Reglugerð um varnir gegn mengun grunnvatns nr. 797/1999	Gr. 1. Markmið reglugerðar þessarar er að koma í veg fyrir mengun grunnvatns af mannavöldum. Einnig er það markmið að takmarka afleiðingar mengunar sem þegar hefur orðið á grunnvatni.
Reglugerð um neysluvatn nr. 536/2001	Gr. 2. Markmiðið er að vernda heilsu manna með því að tryggja að neysluvatn sé heilnæmt og hreint.

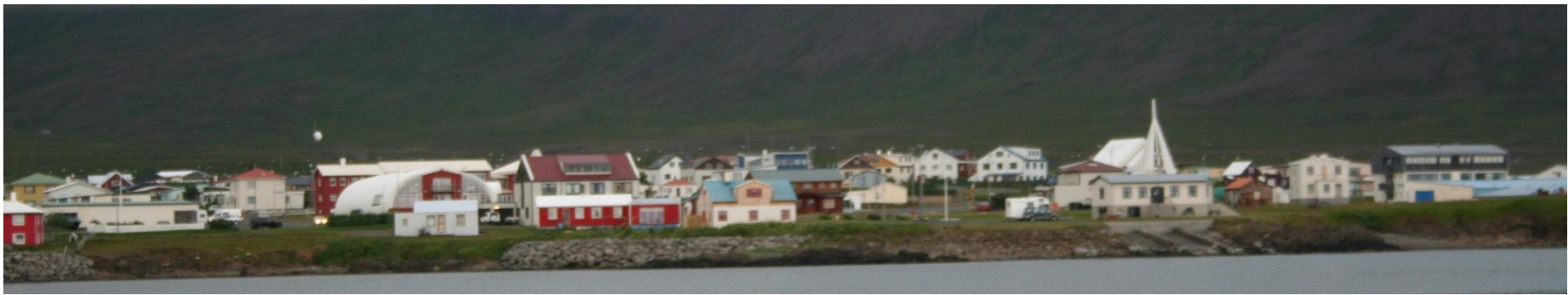
Mynd 9. Horft út á Húnaflóa, börn að leik. Mynd: Landmótun.

Tafla 5. Önnur stefnumörkun.

Önnur stefnumörkun	Lýsing
Heimsmarkmiðin - Markmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun.	Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun skulu höfð að leiðarljósi í stefnumörkun í sveitarfélaginu, í samræmi við áherslur stjórnvalda sem hafa samþykkt innleiðingu markmiðanna á Íslandi. Með markmiðunum er leitast við að tryggja öllum mannréttindi og ná fram kynjajafnrétti og efla vald kvenna og stúlkna. Markmiðin eru samþætt og órjúfanleg og mynda jafnvægi milli hinna þriggja stoða sjálfbærrar þróunar, þ.e. hinnar efnahagslegu, félagslegu og umhverfislegu stoðar. Sveitarfélagið skal taka ákvörðun um hvernig innleiðing markmiðanna í stefnu sveitarfélagsins verður háttáð og hvort forgangsraða eigi ákveðnum markmiðum í sveitarfélaginu.
Stefnuyfirlýsing ríkisstjórnar	Ísland verði í fararbroddi í umhverfismálum á heimsvísu og öðrum þjóðum fyrirmynd á sviði umhverfisverndar. Ísland hefur sérstöðu í umhverfismálum í krafti ósnortinnar náttúru og sjálfbærrar nýtingar endurnýjanlegra auðlinda. Lögð er áhersla á að náttúruvernd og náttúrunýting fari saman.
Vegvísir í ferðaþjónustu	Áfangastaðir ferðamanna verði skilgreindir í aðalskipulagi. Á áfangastöðum verði hugað að náttúru- og minjavernd, sjálfbærni áfangastaða, þjónustu, landvörslu, viðhaldi og uppbyggingu sem fellur vel að landslagi. Umferð ferðamanna verði stýrt ef þörf krefur, m.a. til að létta álagi af svæðum, þannig að hærra hlutfall gistinátta erlendra ferðamanna, á hótelum og gistiheimilum á landsbyggðinni, verði utan háannatíma. Góðar og öruggar samgöngur eru forsenda þess að ferðamenn dreifist sem víðast um landið. Bæta þarf uppbyggingu og viðhald heilsársvega og æskilegt er að skilgreina ferðamannaleiðir.

Tafla 6. Umhverfisviðmið.

Samningar	Lýsing
Ramsarsamningur um votlendi	Samningurinn gerir ráð fyrir verndun og skynsamlegri nýtingu votlendissvæða í heiminum, sérstaklega sem lífsvæði fyrir votlendisfugla.
Samningur um líffræðilega fjölbreytni	Samningurinn hefur það þrjúþætta markmið að vernda líffræðilega fjölbreytni, að tryggja að nýting lífrænna auðlinda sé sjálfbær og að arðinum af nýtingu þeirra sé skipt með réttlátum hætti.
Rammasamningur SP um loftslagsbreytingar	Að koma í veg fyrir hættulega röskun á loftslagskerfinu af mannavöldum, og tryggja þannig að matvælaframleiðslu í heiminum verði ekki stefnt í hættu og að efnahagsþróun geti haldið áfram á sjálfbæran máta.
Parísarsamkomulagið	Parísarsamkomulagið skyldar þær 195 þjóðir sem skrifuðu undir til að vinna saman að því að halda hnattrænni hlýnun af mannavöldum innan 2°C marksins, með aukamarkmið að reyna að stefna að því að halda því innan 1,5°C. Það hefur í för með sér að stöðva aukningu í losun gróðurhúsalofttegunda eins fljótt og hægt er og ná jafnvægi á milli losunar og bindingar.
Bernar- samningurinn (staðfestur 1993)	Markmið samningsins er að vernda evrópskar tegundir villtra plantna og dýra og lífsvæði þeirra.

Mynd 10. Skagaströnd.

5.4 Valkostir og mat á áhrifum

Í umhverfismatinu verða metin möguleg umhverfisáhrif valkosta er snerta íbúðarbyggð, atvinnu og samgöngur.

Megin áherslur í greiningu á kostum og sviðsmyndum verður þó eftirfarandi:

- ➔ **Byggð:** Fjallað verður um mismunandi kosti í uppbyggingu íbúðar- og atvinnusvæða og þá sérstaklega varðandi staðsetningu þeirra, afmörkun og byggðamynstur.
- ➔ **Uppbygging ferðaþjónustu og staðsetning nýrra lóða fyrir þá uppbyggingu.**
- ➔ **Möguleikar í uppbyggingu fjölbreyttra atvinnuvega**
- ➔ **Uppbygging göngustíga og gönguleiða um svæðið og myndun miðbæjar.**

Í matinu verða kostir bornir saman innbyrðis og við óbreytt ástand, þ.e. gildandi skipulag og þá sviðsmynd að ekkert verði aðhafst miðað við núverandi ástand. Kostir verða bornir saman m.t.t. umhverfispáttu með aðstoð gátlista og samanburður á þeim settur fram í yfirlitstöflum.

Sveitarstjórn og Hafnar- og skipulagsnefnd Skagastrandar mun leggja mat á umhverfisáhrif áætlunarinnar með aðstoð ráðgjafahóps um endurskoðun Aðalskipulags Skagastrandar.

Umhverfismatið verður byggt á þeim matsspurningum sem lagðar eru fram í töflu 2 um hvern umhverfispátt.

Eftirfarandi einkennum áhrifa verður lýst:

Umfang: Hversu stórt eða umfangsmikið svæði verður fyrir áhrifum af áætlun og hversu margir kunni að verða fyrir áhrifum. Er líklegt að áhrif áætlunar gæti yfir sveitarfélagsmörk/landamæri?

Líkur: Hverjar eru líkur á áhrifum og hversu varanleg eru þau? Eru áhrifin t.d. afturkræf eða óafturkræf, tímabundin eða varanleg?

Sammögnun áhrifa: Er líklegt að einstakir stefnuþættir skipulagsins geti valdið sammögnuðum áhrifum á umhverfið?

Áhætta: Kann áætlunin að auka áhættu fyrir heilbrigði fólks og umhverfið.

Mynd 11. Hólaneskirkja á Skagaströnd.

Áhrif umhverfismatsins eru metin út frá einkennum áhrifanna m.t.t. viðmiða sem skilgreind eru út frá stefnuskjöllum og markmiðum sveitarfélagsins í samfélags- og umhverfismálum, öðrum opinberum stefnuskjöllum, lögum eða alþjóðlegum skuldbindingum. Jafnframt verður byggt á upplýsingum sem koma fram við kynningu og samráð meðan á undirbúningi skipulagsins stendur.

Ef umhverfisáhrif eru talin verða verulega neikvæð verður kannað hvort unnt sé að draga úr áhrifum með mótvægisáðgerðum.

Þar sem óvissa er um áhrif verður gerð grein fyrir henni og hvort að hún sé háð útfærslu á stefnu aðalskipulagsins á síðari stigum, s.s. við gerð deiliskipulags eða við mat á umhverfisáhrifum framkvæmda, eða hvort gera þurfi vöktunaráætlun fyrir viðkomandi umhverfisþátt.

5.5 Samráð og kynning

Einn þáttur í vinnuferli við aðalskipulag er að kynna það á ýmsum stigum þar sem m.a. er leitað eftir sjónarmiðum og tillögum íbúa og annarra þeirra sem hagsmuna eiga að gæta um mörkun stefnu og skipulagsmarkmiða.

Opnir samráðs- og kynningarfundir verða haldnir á Skagaströnd og auglýstir í staðarblaði og á heimasíðu sveitarfélagsins. Megin markmið fundanna er að virkja íbúa sveitarfélagsins til þátttöku í aðalskipulagsvinnunni og kalla fram skoðanir og hugmyndir þeirra.

Íbúum mun gefast fleiri tækifæri til að koma athugasemdum, ábendingum og spurningum á framfæri.

Skipulags- og matslýsing þessi verður kynnt í samræmi við gr. 4.2.4. í skipulagsreglugerð nr. 90/2013. Hún verður auglýst og kynnt á vef sveitarfélagsins. Gefinn verður tveggja vikna frestur til að koma á framfæri ábendingum.

Drög að skipulagstillögu á vinnslustigi verða kynnt á vef sveitarfélagsins og á opnu húsi. Kynningin verður auglýst á vef sveitarfélagsins og í dagblöðum. Fréttum af helstu áföngum vinnunnar verður jafnframt miðlað eftir því sem tilefni er til.

Umsagnar- og samráðsaðilar

Þessi verkefnislýsing verður send til umsagnar Skipulagsstofnunar og eftirtalinna aðila sem hafa annað hvort lögbundið hlutverk sem tengist gerð aðalskipulags eða að þeir hafa staðið að áætlunum sem hafa bein áhrif á aðalskipulagið eða það mun taka mið af. Lýsingin verður einnig send til nærliggjandi sveitarfélaga. Sömu aðilar munu jafnframt fá tillögu að endurskoðuðu aðalskipulagi til kynningar og umsagnar, fyrir formlega auglýsingu í samræmi við skipulagslög. Lýsingin verður jafnframt send til kynningar til ýmissa atvinnutengdra hagsmunasamtaka og félagasamtaka í sveitarfélaginu.

Haft verður samráð við aðila sem fara með málaflokka sem skipulagið nær til.

Eftirfarandi aðilum verður sent bréf þar sem óskað verður eftir samráði og ábendingum um mál sem snerta starfssvið þeirra:

- ✓ Umhverfisstofnun.
- ✓ Nærliggjandi sveitarfélög, Skagabyggð og Skagafjörður.
- ✓ Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið.

- ✓ Fiskistofa.
- ✓ Heilbrigðiseftirlit Norðurlands vestra.
- ✓ Vegagerðin.
- ✓ Samgöngustofa.
- ✓ Minjavörður Norðurlands vestra.

6 Tímaáætlun

Gert er ráð fyrir að skipulagsferillinn taki um eitt ár. Framvinda er þó háð ákvarðanatöku sveitarstjórnar og nefnda sveitarfélagsins og getur því eftir atvikum tekið skemmri eða lengri tíma. Hér eru sett fram drög að tímaáætlun með fyrirvara um breytingar.

1. **UNDIRBÚNINGUR** - Fundir með sveitarstjórn – Vettvangsskoðun – Markmiðasetning – Kortagrunnar. **LOKIÐ.**
2. **FORSENDUR OG MEGINMARKMIÐ** – Öflun upplýsinga – Lýsing send umsagnaraðilum og kynnt almenningi – Opið hús með íbúum – Umfang og áherslur umhverfismats – Mótun framtíðarsýnar og markmiða. **Í VINNSLU**
3. **FYRSTU DRÖG** – Landgreining - Endurskoðun á landnotkun – Tillögugerð - Drög að umhverfisskýrslu - Úrvinnsla og stefnumótun.
4. **ÖNNUR DRÖG** – Landnotkunaruppdrættir og skýringarkort - Skipulagstillaga og umhverfisskýrsla kynnt og samþykkt í nefndum og bæjarstjórn - Kynning fyrir íbúa, hagsmunaaðila og nágrennasveitarfélög.

5. **SKIPULAGSTILLAGA TIL ATHUGUNAR HJÁ SKIPULAGSSTOFNUN** - Samþykkt tillögu og umhverfisskýrslu - Frágangur vöktunaráætlunar - Athugun Skipulagsstofnunar á skipulagstillögu.
6. **SKIPULAGSTILLAGA TIL AUGLÝSINGAR** - Skipulagstillaga og umhverfisskýrsla til auglýsingar - Kynning fyrir íbúa - Auglýsing á skipulagstillögu og umhverfisskýrslu (6 vikur).
7. **LOKAAFGREIÐSLA AÐALSKIPULAGS** - Úrvinnsla athugasemda - Frágangur á tillögu eftir auglýsingu - Afgreiðsla á skipulagstillögu til Skipulagsstofnunar - Staðfesting Skipulagsstofnunar.

7 Heimildaskrá

Alþingi Íslands. (2006). Lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Retrieved from <http://www.althingi.is/lagas/nuna/2006105.html>

Alþingi Íslands. (2010). Skipulagslög nr. 123/2010. Retrieved from <http://www.reglugerd.is/interpro/dkm/WebGuard.nsf/key2/090-2013>

Alþingi Íslands. (2015a). Reglugerð um (1.) breytingu á reglugerð nr. 660/2015 um mat á umhverfisáhrifum., (713), 20–23.

Alþingi Íslands. (2015b). Reglugerð um mat á umhverfisáhrifum nr. 660/2015, (660). Alþingi Íslands. (2015c). Tillaga til þingsályktunar um landsskipulagsstefnu 2015-2026. Retrieved from <http://www.althingi.is/altext/144/s/1163.html>

Drög að samgönguáætlun 2019-2033. Stefna í samgöngum. Samgönguráð - Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið.

Ferðamálastofa (2017). Ferðapjónusta á Íslandi í tölum

Hagstofa Íslands. Mannfjöldi eftir þéttbýlisstöðum, aldri og kyni 2011-2018. Hagstofa Íslands. Retrieved from http://px.hagstofa.is/pxis/pxweb/is/lbuar/lbuar_mannfjoldi_2_b_yggdir_Byggdajarnar/MAN03105.px/

<http://www.skagastrond.is/frettir/users3/stjori/Austur-H%C3%BAn%20%20lok%2021%20%20ma%C3%AD%202015.pdf>

8 Viðauki

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna

Heimsmarkmiðin eru 17 talsins með 169 undirmarkmið og gilda á tímabilinu 2016-2030. Markmiðin taka bæði til innanlandsmála sem og alþjóðasamstarfs á gildistímanum. Aðalsmerki Heimsmarkmiðanna er að þau eru algild og því hafa aðildarríkin skuldbundið sig til þess að vinna skipulega að innleiðingu markmiðanna bæði á innlendum og erlendum vettvangi út gildistíma þeirra. Ríkisstjórn Íslands hefur forgangsraðað 65 undirmarkmiðum við innleiðingu heimsmarkmiðanna á Íslandi, en forgangsröðunin tekur mið af stjórnarsáttmála ríkisstjórnarinnar og endurspeglar áherslur stjórnvalda við innleiðingu markmiðanna næstu árin. Þau útiloka þó ekki að unnið verði að innleiðingu annarra markmiða, en markmiðin í heild má finna á <https://www.un.is/heimsmarkmidin/>.

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun skulu höfð að leiðarljósi í stefnumörkun í sveitarfélaginu, í samræmi við áherslur stjórnvalda sem hafa samþykkt innleiðingu markmiðanna á Íslandi. Sum markmiðanna kunna að eiga betur við í sveitarfélaginu en önnur og önnur eiga ekki við. Eigi markmiðin að nást spila sveitarfélög mikilvægt hlutverk. Það er í höndum hvers sveitarfélags fyrir sig að taka ákvörðun um hvernig innleiðing markmiðanna í stefnu sveitarfélagsins verður háttáð og hvaða markmiðum á að forgangsraða í sveitarfélaginu.

Eftirfarandi markmið voru sett í forgang í vinnu stjórnvalda við innleiðingu Heimsmarkmiðanna í flokkunum **innanlands** og **Innanlands + alþjóðasamstarf**. Einnig var vissum markmiðum sem lúta að alþjóðasamstarfi forgangsraðað en þau eiga síður við um starf sveitarfélaga og eru því ekki talin upp hér. Höfð eru með nokkur markmið sem ekki voru sett í frogang af stjórnvöldum en kunna að eiga við í sveitarfélaginu.

Markmið 1- Engin fátækt: *Að útrýma fátækt í allri sinni mynd allstaðar.*

1.2 Eigi síðar en árið 2030 búi a.m.k. helmingi færri karlar, konur og börn, óháð aldri, við fátækt eins og hún er skilgreind í hverju landi.

Markmið 3 - Heilsa og vellíðan: *Stuðla að heilbrigðu lífverni og vellíðan fyrir alla frá vöggju til grafar.*

3.4 Eigi síðar en árið 2030 hafi ótímabærum dauðsföllum af völdum annarra sjúkdóma en smitsjúkdóma verið fækkað um þriðjung með fyrirbyggjandi aðgerðum og meðferð og stuðlað að geðheilbrigði og vellíðan.

3.5 Efldar verði forvarnir og meðferð vegna misnotkunar vímuefna, þar á meðal fíkniefna og áfengis.

3.6 Eigi síðar en árið 2020 verði búið að ná fjölda dauðsfalla og alvarlega slasaðra vegna umferðarslysa niður um helming á heimsvísu.

Markmið 4 – menntun fyrir alla: *Tryggja öllum jafnan aðgang að góðri menntun og tækifæri til náms alla ævi.*

4.4 Eigi síðar en árið 2030 hafi ungmennum og fullorðnum með hagnýta kunnáttu fjölgað umtalsvert, þar á meðal á sviði tækni- og starfsmenntunar, til þess að geta gegnt viðeigandi störfum, fengið mannsæmandi vinnu og stundað frumkvöðlastarfsemi.

4.7 Eigi síðar en árið 2030 verði tryggt að allir nemendur öðlist nauðsynlega þekkingu og færni til þess að ýta undir sjálfbæra þróun, meðal annars með menntun sem er ætlað að efla sjálfbæra þróun og sjálfbæran lífsstíl, með því að hlúa að friðsamlegri menningu, með mannréttindum, kynjajafnrétti, alheimsvitund, viðurkenndri menningarlegri fjölbreytni og framlagi menningar til sjálfbærrar þróunar.

4.A Byggð verði upp og endurbætt aðstaða til menntunar fyrir börn, óháð kyni, svo að allir geti lært í öruggu og friðsamlegu umhverfi án aðgreiningar, fatlaðir sem aðrir.

4.C Eigi síðar en árið 2030 verði framboð á menntuðum og hæfum kennurum aukið verulega, meðal annars með alþjóðlegri samvinnu um kennaramenntun í þróunarlöndum, einkum þeim sem eru skemmst á veg komin og smáeyríkjum.

Markmið 5- Jafnrétti kynjanna: *Jafnrétti kynjanna verði tryggt og staða allra kvenna og stúlkna styrkt.*

5.2 Hvers kyns ofbeldi gagnvart konum og stúlkum á opinberum vettvangi sem

og í einkalífi, þ.m.t. mansal, kynferðisleg misneyting og misneyting af öðru tagi, verði ekki liðið og regluverk sem styður við ofbeldi afnumið.

Markmið 6 - Hreint vatn og hrenlætisaðstaða: *Tryggja aðgengi allra að hreinu vatni og sjálfbæra nýtingu þess svo og hrenlætisaðstöðu.*

6.3 Eigi síðar en árið 2030 verði vatnsgæði aukin með því að draga úr mengun, útiloka óæskilega sorplosun og lágmarka losun hættulegra efna og efnablandna. Hlutfall óunnins skólps og frárennslisvatns verði minnkað um helming og endurvinnsla og örugg endurnýting aukin til muna um heim allan.

6.5 Eigi síðar en árið 2030 verði stjórnun vatnsauðlinda samþætt á öllum sviðum, meðal annars með samstarfi yfir landamæri eftir því sem við á.

6.6 Eigi síðar en árið 2020 verði unnið að úrræðum til að vernda og endurheimta vatnstengd vistkerfi, þ.m.t. fjalllendi, skóga, votlendi, ár, grunnvatnsból og vötn.

Markmið 8 – Góð atvinna og hagvöxtur: *Stuðla að viðvarandi sjálfbærum hagvexti og arðbærum og mannsæmandi atvinnutækifærum fyrir alla.*

8.1 Viðhaldið verði hagvexti á hvern einstakling í samræmi við aðstæður í hverju landi og að minnsta kosti 7% vexti vergrar landsframleiðslu á ári í þeim þróunarlöndum sem eru skemmst á veg komin.

8.2 Aukinni framleiðni í atvinnulífinu verði náð með fjölbreytni, tækninýjungum og nýsköpun, meðal annars með því að beina athygli að vinnuafslökum geirum sem fela í sér mikinn virðisauka.

8.4 Fram til ársins 2030 verði nýting auðlinda til neyslu og framleiðslu bætt jafnt og þétt og leitast við að draga úr hagvexti sem gengur á náttúruna í samræmi við tíu ára rammaáætlun um sjálfbæra neyslu og framleiðslu, með hátekjuríkin í fararbroddi.

8.5 Eigi síðar en árið 2030 verði full vinna og mannsæmandi störf í boði fyrir allar konur og karla, þar á meðal ungt fólk og fatlað fólk, og sömu laun greidd fyrir jafnverðmæt störf.

8.9 Eigi síðar en árið 2030 hafi verið mótuð og innleidd stefna í því skyni að stuðla að sjálfbærri ferðapjónustu sem skapar störf og leggur áherslu á staðbundna menningu og framleiðsluvörur.

Markmið 9 – Nýsköpun og uppbygging: *Byggja upp trausta innviði, stuðla að sjálfbærri iðnvæðingu og hlúa að nýsköpun.*

9.1 Þróaðir verði traustir innviðir, sjálfbærir og sveigjanlegir, hvort sem er staðbundnir eða yfir landamæri, í því skyni að styðja við efnahagsþróun og velmegun þar sem lögð verði áhersla á jafnt aðgengi á viðráðanlegu verði fyrir alla.

9.4 Eigi síðar en árið 2030 verði innviðir styrktir og atvinnugreinar endurskipulagðar til að gera þær sjálfbærar, nýting auðlinda verði skilvirkari og í auknum mæli innleiði hvert og eitt land tækni og umhverfisvæna verkferla eftir getu.

9.5 Vísindarannsóknir verði eflar og tæknigeta atvinnugreina í öllum löndum endurbætt, þar á meðal í þróunarlöndum. Eigi síðar en árið 2030 verði ýtt undir nýsköpun og fjölgað störfum við rannsóknir og þróun fyrir hverja milljón íbúa, auk þess sem útgjöld til rannsókna og þróunar hins opinbera og einkageirans verði aukin.

9.C Aðgengi að upplýsinga- og fjarskiptatækni verði aukið verulega og lagt kapp á að almenningur hafi aðgang að netinu á viðráðanlegu verði í þeim þróunarlöndum sem eru skemmst á veg komin.

Markmið 10 – Aukinn jöfnuður: *Draga úr ójöfnuði í heiminum.*

10.2 Eigi síðar en árið 2030 verði öllum gert kleift að taka þátt í félagslífi og hafa afskipti af efnahagsmálum og stjórnámálum, án tillits til aldurs, kyns, fötlunar, kynþáttar, þjóðernis, uppruna, trúarbragða, efnahags eða annarrar stöðu.

10.3 Tryggð verði jöfn tækifæri og dregið úr ójöfnuði, meðal annars með afnámi laga, breyttri stefnumótun og starfsháttum sem ala á mismunun, samhliða því að þrýsta á lagasetningu, stefnumótun og starfshætti sem styðja við markmiðið.

Markmið 11 - Sjálfbærar borgir og samfélög: *Gera borgir og íbúðarsvæði örugg, sjálfbær og öllum aðgengileg.*

11.1 Eigi síðar en árið 2030 geti allir orðið sér úti um fullnægjandi og öruggt húsnæði á viðráðanlegu verði, fátækrahverfi verði endurbætt og grunnþjónusta standi öllum til boða.

11.2 Eigi síðar en árið 2030 geti allir ferðast með öruggum sjálfbærum

samgöngutækjum á viðráðanlegu verði á bættu vegakerfi. Lögð verði áhersla á betri almenningssamgöngur sem taka mið af fólki í viðkvæmri stöðu, konum, börnum, fötluðu fólki og öldruðum.

11.4 Blásið til sóknar til þess að vernda og tryggja náttúru- og menningararfleifð heimsins.

11.3 Eigi síðar en árið 2030 verði fjölgun í þéttbýli sjálfbær og íbúar alls staðar í heiminum taki meiri þátt í skipulagsmálum og samkomulagi um sjálfbærni.

11.6 Eigi síðar en árið 2030 verði dregið úr skaðlegum umhverfisáhrifum í borgum, meðal annars með því að bæta loftgæði og meðhöndlun úrgangs.

11.7 Eigi síðar en árið 2030 verði græn svæði gerð örugg og aðgengileg fyrir almenning, einkum konur og börn, aldraða og fatlað fólk.

11.A Stutt verði við jákvæð efnahags-, félags- og umhverfisleg tengsl milli þéttbýlis, þéttbýlla svæða í borgarjaðri og dreifbýlissvæða með því að styrkja áætlanir um byggðapróun á landsvísu og innan svæða.

Markmið 12 - Ábyrg neysla og framleiðsla: Tryggja sjálfbær neyslu- og framleiðslumynstur.

12.1 Hrundið verði í framkvæmd tíu ára rammaáætlunum um sjálfbæra neyslu og framleiðslu þar sem öll lönd, með hátekjuríkin í fararbroddi, grípa til aðgerða. Tekið verði tillit til þróunar og getu þróunarlandanna.

12.2 Eigi síðar en árið 2030 verði markmiðum um sjálfbæra og skilvirka nýtingu náttúruauðlinda náð.

12.4 Eigi síðar en árið 2020 verði meðferð efna og efnablandna umhverfisvænni á öllum stigum, sem og meðhöndlun úrgangs með slíkum spilliefnum, í samræmi við alþjóðlegar rammaáætlanir sem samþykktar hafa verið. Dregið verði verulega úr losun efna og efnablandna út í andrúmsloftið, vatn og jarðveg í því skyni að lágmarka skaðleg áhrif á heilsu manna og umhverfið.

12.5 Eigi síðar en árið 2030 hafi forvarnir, minni úrgangur, aukin endurvinnsla og endurnýting dregið verulega úr sóun.

12.7 Stuðlað verði að sjálfbæru verklagi við opinber innkaup í samræmi við innlenda stefnu og forgangsröðun.

12.8 Eigi síðar en árið 2030 verði tryggt að fólk um allan heim sé upplýst og meðvitað um sjálfbæra þróun og hvernig það getur lifað í sátt við náttúruna.

12.B Þróuð verði tæki til þess að fylgjast með áhrifum sjálfbærrar þróunar á ferðabjónustu sem leiðir af sér störf og ýtir undir staðbundna menningu og framleiðslu.

Markmið 13 - Aðgerðir í loftslagsmálum: Bráðaaðgerðir gegn loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra.

13.2 Ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga verði að finna í landsáætlunum, stefnumótunum og skipulagi.

Markmið 14 - Líf í vatni: Vernda og nýta hafið og auðlindir þess á sjálfbæran hátt.

14.1 Eigi síðar en árið 2025 verði verulega dregið úr og komið í veg fyrir hvers kyns mengun sjávar, einkum frá starfsemi á landi, þ.m.t. rusli í sjó og mengun af völdum næringarefna.

14.2 Eigi síðar en árið 2020 verði gengið vel um vistkerfi sjávar og stranda og þau vernduð á sjálfbæran hátt til að koma í veg fyrir skaðleg áhrif, þar á meðal með því að grípa til aðgerða til að endurheimta og hlúa að vistkerfunum og njóta ábatans.

14.3 Unnið gegn súrnun sjávar og skaðlegum áhrifum haldið í skefjum, t.d. með því að efla vísindasamstarf á því sviði.

14.C Vernda og efla sjálfbæra nýtingu hafsins og auðlinda þess með því að framfylgja alþjóðalögum, sbr. ákvæði þar að lútandi í hafréttarsamningi Sameinuðu þjóðanna þar sem kveðið er á um varðveislu og sjálfbæra nýtingu hafsins og auðlinda þess og nefnt er í 158. gr. í skýrslunni „The future we want“.

Markmið 15 - Líf á landi: Vernda og endurheimta vistkerfi á landi og stuðla að sjálfbærri nýtingu þeirra, vinna að sjálfbærri stjórn skóga, berjast gegn eyðimerkurmyndun, stöðva jarðvegseyðingu, endurheimta landgæði og sporna við hnignun líffræðilegrar fjölbreytni.

15.1 Eigi síðar en árið 2020 verði vistkerfi á landi og í ferskvatni vernduð og stuðlað að sjálfbærri nýtingu þeirra og endurheimt, einkum skóga, votlendis, fjalllendis og þurrkasvæða, í samræmi við skuldbindingar samkvæmt alþjóðasamningum.

15.2 Eigi síðar en árið 2020 hafi tekist að efla sjálfbærni skóga af öllu tagi,

stöðva skógareyðingu, endurheimta hnignandi skóga og auka verulega nýskógrækt og endurrækta skóga um allan heim.

15.3 Eigi síðar en árið 2030 verði barist gegn eyðimerkurmyndun, leitast við að endurheimta hnignandi land og jarðveg, þ.m.t. land sem er raskað af eyðimerkurmyndun, þurrkum og flóðum, og unnið að því að koma á jafnvægi milli hnignunar og endurheimtar lands í heiminum.

15.5 Gripið verði til brýnna og nauðsynlegra aðgerða til að sporna við hnignun náttúrulegra búsvæða og líffræðilegrar fjölbreytni. Eigi síðar en árið 2020 verði gripið til aðgerða til að vernda tegundir í bráðri hættu og koma í veg fyrir útrýmingu þeirra.

15.6 Stuðlað verði að sanngjarnri og jafnri skiptingu ávinnings af nýtingu erfðaaauðlinda og eðlilegum aðgangi að slíkum auðlindum samkvæmt alþjóðlegum samþykktum.

15.8 Gripið verði til ráðstafana eigi síðar en árið 2020 til að koma í veg fyrir aðflutning ágengra, framandi tegunda og dregið verulega úr áhrifum þeirra á vistkerfi á landi og í vatni. Tegundunum efst á lista verði útrýmt eða útbreiðslu þeirra eða fjölgun stýrt.

15.9 Eigi síðar en árið 2020 verði tekið tillit til gildis vistkerfis og líffræðilegrar fjölbreytni við gerð lands- og svæðisáætlana og í öllu þróunarferli, skýrslugerðum og aðgerðum til að draga úr fátækt.

Markmið 16 – Friður og réttlæti: *Stuðla að friðsælum og sjálfbærum samfélögum fyrir alla jarðarbúa, tryggja öllum jafnan aðgang að réttarkerfi og byggja upp skilvirkar og ábyrgar stofnanir á öllum sviðum.*

16.1 Dregið verði verulega úr hvers kyns ofbeldi og dauðsföllum sem rekja má til þess.

Markmið 17 – Samvinna um markmiðin: *Blása lífi í alþjóðlegt samstarf um sjálfbæra þróun og grípa til aðgerða.*

17.17 Hvetja til skilvirkra samstarfsverkefna hjá hinu opinbera, milli opinbera geirans og einkaaðila og á meðal borgaranna og styðja við slík verkefni. Við framkvæmd þeirra verði byggt á reynslu af samstarfsverkefnum almennt og útsjónarsemi höfð í fyrirúmi.

